

ФОРМУВАННЯ ТА ЗМІНИ ХУДОЖНІХ ТЕНДЕНЦІЙ У АРХІТЕКТУРІ ТА ДИЗАЙНІ

Литвиненко М.В., студ. гр. ДАС м(п)-506
Науковий керівник – **Василенко О.Б.**, док. арх., проф., зав. каф.
(кафедра Дизайну архітектурного середовища,
Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. У статті позначено основні фактори формування та зміни художніх тенденцій в архітектурі та дизайні. На основі оглядового аналізу були розглянуті історичні передумови та проблеми сучасності, що вплинули на трансформацію системи дизайнерських цінностей. Аналіз існуючого досвіду та архітектурних рішень дозволив виявити передбачуваний напрямок розвитку тенденцій в архітектурі та дизайні найближчого майбутнього. Особливості сучасної епохи передбачають трансформацію тенденцій, які знаходять своє продовження у соціальному просторі, а отже, в архітектурі та дизайні. У контексті глобалізації формується нове ставлення до традиційних принципів та норм. Цінності у дизайні при цьому стають переосмисленням національного та світового досвіду. Одночасно з актуальністю питання про предмет сучасних тенденцій та напрямів в архітектурі та дизайні виникає необхідність узагальнення існуючого досвіду та систематизації наукових досліджень на цю тему.

Динаміка історичних подій відображає зміни в організації просторового середовища. Порівняно з вимогами ХХ ст. технічний процес значно вплинув на завдання, що виникли перед архітекторами та дизайнерами. Кожен рік при цьому тенденції прискорюють виникнення нових підходів до формування середовища перебування людей [2].

Постіндустріальні держави мають перевагу над аграрно-індустріальним світом та зацікавленні в збереженні та підтримці стану відокремлених: політика збільшення бар'єрів для іммігрантів, замикання торговельних та інвестиційних потоків у межах постіндустріальної системи, міграції робочої сили у цих же межах [1].

В епоху глобалізації нові напрямки можуть призвести до втрати самобутності та національних особливостей архітектури. При цьому традиції не є протилежністю нового вектору розвитку, а можуть стати його частиною [3].

Об'єднавчі процеси відбуваються завдяки залежності індустріальних та доіндустріальних суспільств від постіндустріальних в економічному плані. А це відповідно розповсюджується й на інші сфери завдяки, наприклад, поширенню до периферійних країн технологій, знань, понять про світ та ін. Дизайн, як показник стану суспільства, модифікує віяння та надає їх у інтернаціональному вигляді. Паралельно з цим, дизайн виконує функцію самовизначення, тому як будь-яка сфера творчості, тяжіє до оригінальності, до створення чогось нового та ще не сказаного [1]. Важливо зазначити, що на тенденції всередині країни та вибір художніх прийомів впливає багато факторів, з яких можна виділити умови довкілля. Як метод художнього проектування він впливає з основних положень діалектики: предмети та явища не можна розглядати ізольовано, відірвано від конкретних умов, оскільки усе у всесвіті взаємопов'язано [5].

Засновниками інтернаціонального дизайну можна вважати країни Західної Європи, як джерело походження функціоналізму. Італія та скандинавські країни при цьому виступають як представники дизайнерської національної своєрідності, гармонійно поєднуючи традиції з інноваціями. Японський же дизайн знаходиться на іншому боці, та втілює собою національний характер. Порівнюючи досвід України з провідними країнами світу, можна спостерігати запізнення інноваційних імпульсів дизайну. У той період, коли в Україні лише розпочався процес становлення промислового дизайну, в світі вже переважала ідея вирішення промислових наслідків [1].

Сьогодні дизайн набуває більш особистий характер, стає значущим і емоційним. Слід враховувати, що практично всі стилі сучасного періоду є еkleктичними – комбінацією змішаної стилістики і предметів різного походження, стилів і часів. При цьому еkleктика, як стиль, поєднує не більш двох-трьох стилістичних типів, об'єднаних кольором, текстурою або архітектурним рішенням [2].

Об'єднуючи безліч стилів, колись популярних у минулому, та створюючи з них самобутній, дизайн сьогодення формує наступні тенденції:

Мінімалістичність (рис. 1) – тенденція, яку характеризує невелика кількість деталей та відсутність зайвих елементів, функціональність та якість складових, графічність і простота в усьому. Проявляється у застосуванні новітніх технологічних досягнень (розумний будинок).

Рис. 1. Nuez Lounge chair, Andreu World, 2022 р.

Трансформованість (рис. 2, 3) – розширена функціональність середовища, яке можна поділити на безліч зон, які за необхідності змінюють своє призначення чи розміри.

Рис. 2. f(x) House, Adhoc Arquitectura у Territorio, м. Мурсія, Іспанія, 2020 р.

Рис. 3. f(x) House, Adhoc Arquitectura у Territorio, м. Мурсія, Іспанія, 2020 р.

Кольористичність (рис. 4, 5) – використання кольорів у сміливих поєднаннях, широка гамма з відходом від класичних кольорових поєднань. Зонування за допомогою кольору, використання яскравих кольорів як доміанти та акценти, діаметрально протилежних кольорів. З проєктів зникають яскраві кислотні відтінки. Також розповсюджується використання нейтральних відтінків, кольорових рішень на основі нюансів [2].

Динамічність світлової композиції. Розвиток світлового дизайну призвів до появи нового розуміння світла у проєктуванні: застосування різних типів та сценаріїв освітлення в залежності від умов та завдання, комбіноване освітлення, нижнє підсвічування – підсвічування знизу вгору, медіафасади, магнітові трекові системи, аналогові та цифрові системи керування освітленням.

Ергономічність. Повага до людини, людський масштаб у дизайні: від предметного до середовищного. Зростає інтерес до будівництва динамічних, багатофункціональних районів замість конгломерації окремо стоячих будинків [7].

Впровадження 3-D технологій. Застосування досягнень у галузі будівельних матеріалів, технологій, обладнання у дизайні: інтерактивні панелі, наливна підлога, будівництво та створення обладнання за допомогою 3-D принтерів [2, с.140].

Рис. 4. The Playground, Architensions, м. Індіо, США, 2022 р.

Рис. 5. Beach Hotel: Room 1, Sivak+Partners Studio, м.Одеса, Україна, 2020 р.

Рис. 6, Maison New Farm Multi-residential Complex, Graya, Joe Adsett Architects, м. Нью-Фарм, Австралія, 2021 р.

Висновки. Тенденції у архітектурі та дизайні – показник цінностей, напрямків та історичного розвитку суспільства, які можуть бути різними в залежності від культурної та історичної спадщини, умов довкілля, але в умовах глобалізації все одно мати схожі риси. Грунтуючись на динаміці змін у дизайні, а також невідомості майбутнього, визначати тенденції у довгостроковій перспективі не є доцільним.

Література:

1. Даниленко В.Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури. Х.: ХДАДМ; Колорит, 2005. 243 с.
2. Демессіє М.К. Сучасні тенденції та перспективні напрямки у формуванні дизайну інтер'єрів. Ч.: ЧДУ; Колорит, 2017. С. 138
3. Інноваційні технології в архітектурі і дизайні: Колективна монографія / Під загальною редакцією В.П. Сопова, В.П. Мироненка. Харків: ХНУБА, 2017. 668 с.
4. Олійник О.П., Гнатюк Л.Р., Чернявський В.Г. Основи дизайну інтер'єру: навч. посіб. К.: НАУ, 2011. 228 с.
5. Шумєга С.С. Дизайн: навч. пос. К.: Центр навч. літератури, 2004. 300 с.
6. Jan Gehl. Cities for people. Island Press, Washington. 2010. 276 с.
7. Beach Hotel: Room 1 / Sivak+Partners Studio [Електронний ресурс] / Paula Pintos// Archdaily. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://www.archdaily.com/937456/beach-hotel-room-1-sivak-plus-partners-studio?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
8. Climate-Smart Furniture: The Story Behind a 100% Sustainable Lounge Chair [Електронний ресурс] / Valeria Montjoy// Archdaily. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.archdaily.com/980471/climate-smart-furniture-the-story-behind-a-100-percent-sustainable-lounge-chair>
9. f(x) House / Adhoc Arquitectura y Territorio [Електронний ресурс] / Agustina Coulleri// Archdaily. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.archdaily.com/964322/f-x-house-adhoc-arquitectura-y-territorio>
10. Maison New Farm Multi-residential Complex / Graya + Joe Adsett Architects [Електронний ресурс] / Hana Abdel// Archdaily. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://www.archdaily.com/977875/maison-new-farm-multi-residential-complex-graya-plus-joe-adsett-architects?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
11. The Playground / Architensions [Електронний ресурс] / Paula Pintos// Archdaily. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://www.archdaily.com/980374/the-playground-architensions?ad_source=search&ad_medium=projects_tab